

On dakikanız var mıydı acaba?

Bir yanda bitmeyen sohbetler, sohbet havasında yapılan ve bitiş saati belli olmayan toplantılar, davetsiz-randevusuz misafirler, bilgisayarda oynanan sonu gelmez oyunlar, saatlerce internette gezintiler, art arda dizilen televizyon dizilerini gün boyu seyirler, uzun uzun telefon görüşmeleri... Diğer yanda çokça duymakta ya da söylemekte olduğumuz “çok isterdim ama kusura bakmayınız zamanım yok!”, “maalesef bitiremedim, yine vakit yetmedi!” türünden ifadeler... Hayatımızdaki bu tezatlar karşısında akla şöyle bir soru gelmektedir: Acaba zaman konusunda temel problemimiz zamanımızın yokluğu veya darlığı mı yoksa zamanımızı doğru olarak kullanamayıp mı?

İktisadi açıdan ferdi veya kurumsal ölçekte bazı kaynakların kıt olup-olmadığı ile ilgili tartışmalar devam ededursun, hemen herkesin hemfikir olduğu bir gerçek var; hem kurumsal hem de ferdi açıdan ‘zaman’ sınırlı dolayısıyla kıttır. Herkes için bir gün 24 saat, bir hafta 7 gün ve bir yıl 365 gündür. Ve her bir insan dünyada sınırlı bir ömre sahiptir. Öte yandan bir çok kaynağın aksine, ‘zaman’ın yenilenebilmesi, çoğaltılması, ödünç ya da satın alınması, durdurulması, biriktirilmesi, depolanması, ikamesi ya da geriye getirilmesi mümkün değildir. Düünden bugüne devreden ‘zaman’ yoktur, fakat çoğu zaman dün yapmak istediğimiz ya da yapmamız gerekenlerden bugüne devreden ‘iş’ vardır. Yukarıdaki değerlendirmeler de göstermektedir ki, hem özel, hem iş, hem de eğitim hayatında ‘zaman’ insanlar için ‘en eşsiz’, ‘en kıt’ ve ‘en temel’ bir kaynaktır.

Yapılan bazı istatistiki çalışmalara göre sınırlı olan zamanın ancak %60’ı insanın doğrudan kontrolü altındadır ve kontrol oranını %100’e çıkartmak mümkün değildir. Kontrol altındaki zamanın ise %20’lik diliminde işlerin %80’i, geriye kalan %80’lik diliminde ise işlerin %20’si yapılmaktadır. O halde, meseleye iktisadi açıdan bakıldığında yapılması gereken, zamanın %60’lık kısmını en verimli şekilde kullanabilmek yani iyi bir zaman yönetimidir. Bunun için ise yıllık, aylık, haftalık hatta günlük planlar yapmak gerekmektedir. Plan derken anlaşılması gereken zamanın tamamını çalışarak geçirmek değildir; anlaşılması gereken ihtiyaçları karşılamak üzere boşa harcamayacak şekilde zamanın organizeli ve verimli olarak değerlendirilmesidir. “Zamanın çoğu saatler değil, dakikalar halinde boşa harcanır. Dibinde ufak bir delik bulunan bir kova da kasten boşaltılmış bir kova kadar boştur.” Yani sadece iyi niyet yeterli olmuyor.

Hangi meslekte ya da makamda olursa olsun, ister özel, ister iş, isterse de eğitim hayatında hemen herkesin zamanı başarıyla yönetebilmesi için dikkat etmesi gereken prensiplerin başında şunlar gelmektedir:

Doğru işler yapılmalı ve yapılan işler de doğru yapılmalıdır.

İşler takip edilmeli ve sonucu değerlendirilmelidir.

Sonuçlandırarak şekilde tek bir işte yoğunlaşılmalıdır. Ancak yoğunlaşılacak işi mükemmel yapma hedefi doğrultusunda teferruatlarla vakit kaybedilmemelidir.

Telefon ve internet gibi telekomünikasyon araçlarını doğru kullanmayı, yazılı kayıt tutmayı, not almayı öğrenmelidir.

Her güne pozitif enerji verecek olumlu bir adımla başlanmalıdır.

Toplantıyı iş olmaktan çıkarmalı, yapılacak işleri planlamak veya değerlendirmek için toplantı yapılmalıdır.

‘En kötü karar kararsızlıktan iyidir’ prensibini hatırdan çıkarmayarak kararlı olunmalıdır.

Başkaları tarafından yapılacak işler belirlenmeli, başkalarının yapacağı işler yapmamalıdır. Herkes kendi işini yapmalıdır.

Ziyaretçilere ve davetlere gerektiğinde ‘hayır’ diyebilmelidir. Kültürel değerlerin verdiği bir hassasiyetle hiç kimseyi kırmamaya ya da davetleri geri çevirmemeye çalışılırken, zamanın kontrol dışına çıkmasını önleyebilmek için randevusuz ziyaretçilere ve çeşitli davetlere gerektiğinde nezaketle ‘hayır’ diyebilmelidir.

Zaman yönetimine ilişkin başta gelen prensiplerden biri de, önem sırasına göre işleri sıralayarak zihinsel ve bedensel performansın yüksek olduğu zamanlarda birinci derecede öneme sahip işlerin, performansın düşük olduğu zamanlar da ise daha az öneme sahip işlerin yapılmasıdır. Bir kavanoza, yerleştirilmeleri gerekiyorsa, önce büyük taşlar, sonra mıcır, sonra kum, daha sonra da su konulmalıdır. Eğer kavanoz önce mıcır, kum ve su ile doldurulursa büyük taşları daha sonradan yerleştirmek mümkün olmayacaktır.

Değerli okuyucular, umarım bu akşam uykuya dalmadan önce, yarın kavanoza öncelikle ve daha bir itina ile yerleştirmek üzere büyük taşlarınızın neler olacağını bir daha gözden geçirmeye ayıracak vaktiniz vardır.